

SCI-CONF.COM.UA

**FUNDAMENTAL AND
APPLIED RESEARCH IN
THE MODERN WORLD**

**ABSTRACTS OF VI INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
JANUARY 20-22, 2021**

**BOSTON
2021**

FUNDAMENTAL AND APPLIED RESEARCH IN THE MODERN WORLD

Abstracts of VI International Scientific and Practical Conference

Boston, USA

20-22 January 2021

Boston, USA

2021

UDC 001.1

The 6th International scientific and practical conference “Fundamental and applied research in the modern world” (January 20-22, 2021) BoScience Publisher, Boston, USA. 2021. 992 p.

ISBN 978-1-73981-124-2

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Fundamental and applied research in the modern world. Abstracts of the 6th International scientific and practical conference. BoScience Publisher. Boston, USA. 2021. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/vi-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-fundamental-and-applied-research-in-the-modern-world-20-22-yanvaryaya-2021-goda-boston-ssha-arhiv/>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: boston@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua>

©2021 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2021 BoScience Publisher ®

©2021 Authors of the articles

**ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ПРИ
НАВЧАННІ ЧИТАННЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ**

Сенік Лілія Миколаївна

доцент

Лебеденко Ірина Леонідівна

старший викладач

Запорізький державний медичний університет

м. Запоріжжя, Україна

Анотація: у статті розглядаються шляхи підвищення ефективності самостійної роботи студентів-іноземних громадян при навчанні мови як іноземної у непрофільних закладах вищої освіти, навчальні-методичні матеріали для самостійної роботи студентів-медиків, описуються цілі, зміст, прийоми, специфіка позааудиторної роботи.

Ключові слова: самостійна робота, навчальний процес, взаємопов'язане навчання, когнітивні операції, комунікативні потреби.

Підвищення якості та ефективності навчального процесу є предметом постійних пошуків в теорії і практиці навчання української та російської мов як іноземних. В сучасних умовах, що характеризуються швидким темпом розвитку науки, міжнародних виробничих контактів, хороший фахівець - це не тільки освічена людина, але і та, що вміє самостійно вдосконалювати свої знання. Обсяги необхідні для нормальної професійної роботи знань такі, що оволодіння ними в процесі аудиторної роботи неможливе. З огляду на сказане зростає роль позааудиторної самостійної роботи. В українських закладах вищої освіти відповідно до Болонської декларації значно збільшено кількість годин на позааудиторну самостійну роботу, що само по собі не є гарантією її успішності. Результат залежить від якості організації самостійної роботи, від наповнення її

актуальним для студентів змістом, ефективними прийомами роботи, від спрямованості мотиваційної сфери учнів.

Аналіз існуючої літератури свідчить про те, що проблемі самостійної роботи при навчанні іноземних мов (української та російської) приділяється багато уваги. Відсутність єдиного розуміння сутності, ролі самостійної роботи у навчанні пояснюється багатоаспектністю, комплексністю проблеми. Дослідження з проблеми зачіпають широке коло питань, серед яких: організація і управління самостійною роботою, її зміст, визначення шляхів підтримки мотивації учнів на високому рівні, розвиток самостійності і творчої активності як обов'язкових якостей студентів для здійснення самостійної діяльності тощо (М.О. Алієва, М.Г. Гарунов, І.Т. Качан, П.І. Підкасітий, Г.М. Бурденюк, К.Б. Йосипович, Н.Ф. Коряковцева, В.В. Шляхов, Н.І. Ушакова, О.А. Рощупкіна та інші).

При навчанні іноземним мовам виділяють три форми самостійної роботи: аудиторну, лабораторну та позааудиторну. Остання в різній мірі пов'язана з аудиторною. Специфіка самостійної позааудиторної роботи, що протікає при відсутності керівництва і допомоги викладача, призводить до пошуків ефективних форм організації і управління, доцільних прийомів, способів роботи і інше.

Незважаючи на те, що самостійній роботі приділяється в дослідженнях велика увага, недостатньо розробленою залишається, зокрема, проблема самостійного домашнього читання текстів за фахом. Особливо гостро вона відчувається на I курсі, оскільки перед студентами-медиками стоїть завдання читання і розуміння великого обсягу оригінальних наукових текстів з профільних дисциплін на нерідній для них мові.

У зв'язку з підвищенням ролі самостійної роботи в навчальному процесі перед методистами та викладачами-практиками постає ряд актуальних завдань. По-перше, треба дещо уточнити цілі, зміст, прийоми роботи, форми контролю при навчанні читання спеціальної літератури в такій мірі, щоб вони стали гармонійною складовою навчального процесу в цілому.

По-друге, виникає потреба в забезпеченні учнів навчально-методичними матеріалами. Метою даної статті є розгляд ряду питань про системність і ефективності самостійної роботи при навчанні читання іноземних студентів-медиків.

Плануючи і моделюючи процес навчання, викладачі, в першу чергу, звертаються до відповідної програми. Особливості самостійної роботи, а також розуміння того, що будь-який процес навчання - це процес спільної діяльності викладача і студенти, вимагають такої організації самостійної роботи, яка в повній мірі організовує зміст відповідної частини навчальної Програми з української та російської мов для іноземних студентів-нефілологів. Більш того, актуальним є наявність підпрограми самостійної роботи, структура і зміст якої регламентується навчальною програмою.

Нами була складена підпрограма самостійної роботи з навчання іноземних студентів-медиків читання літератури за фахом. Концептуально вона пов'язана з трьома напрямками. Перший з них являє спробу організації навчання на основі нежорсткого характеру управління самостійною роботою. Другий базується на пріоритетному значенні для організації навчання гнучкої системи зворотного зв'язку. Третій пов'язаний з реалізацією когнітивного підходу в навчанні.

Структурно підпрограма розділена на дві частини. У першій частині викладені загальні відомості про цілі, стадії, зміст, засоби і організації самостійної роботи з навчання читання літератури за фахом іноземних студентів-медиків. Стадії самостійної роботи розподіляються за курсами навчання (I-III). У другій частині описуються стадії навчання, дається характеристика завдань, текстового матеріалу, умінь і операцій за стадіями навчання, а також форми етапного і кінцевого контролю.

У запропонованій статті йдеться про першу стадію навчання (I курс). При визначенні цілей самостійного домашнього читання ми виходили з наступних міркування. Студентам першого курсу медичного закладу вищої освіти необхідно володіти, хоч і різною мірою, такими видами читання, як вивчальне,

ознайомлювальне, переглядове, пошукове. Можливо і доцільно взаємопов'язане і паралельне навчання різним видам читання, оскільки воно спирається на спільність умінь у всіх видах читання. Так, вміння розуміти загальну лінію змісту, повно і точно розуміти інформацію тексту, аргументацію, доказ і інше, виокремлювати інформацію є загальними для всіх видів читання.

Вивчення ролі когнітивних наук стосовно до вирішення завдань педагогічного процесу призвело до висновку про те, що в процесі навчання необхідне цілеспрямоване формування когнітивних операцій вищого порядку (прогнозування, порівняння, топікалізація, виведення та інші). Вони використовуються людиною в процесі будь-якої пізнавальної діяльності, а цілеспрямований розвиток бази сприяє формуванню в учнів готовності до самостійної пізнавальної діяльності. Вміння, щоб забезпечити розуміння і інтерпретацію прочитаного тексту, також пов'язана з когнітивними операціями, формуються на їх основі.

У зв'язку з тим, що основні цілі навчання читання вирішуються на аудиторних заняттях, метою самостійної роботи, відображеної в підпрограмі, є подальший розвиток і вдосконалення загальних для всіх видів читання умінь і операційної бази учнів. Пропоновані навчальні матеріали також сприяють наступності аудиторної і самостійної роботи і безперервності формування зазначених умінь і операцій.

Основою для роботи з розвитку необхідних розумових механізмів є оригінальні тексти, які за тематикою і структурою складності відповідають рівню знань, умінь і навичок студентів. У навчальних матеріалах використовуються тексти з підручників з анатомії людини і біології, пропонуються студентам для самостійної роботи на вибір. При визначенні послідовності введення текстових матеріалів враховувалися тимчасові параметри зацікавленості текстами тієї та іншої дисципліни, або збіг з моментом роботи над даною темою за спеціальною кафедрою.

Оптимальна організація самостійної роботи передбачає, крім залучення актуальних для студентів текстів, створення системи завдань і забезпечення

учнів керуючими засобами, які компенсують відсутність викладача. Завдання являють собою методичну систему для вирішення конкретних навчальних завдань. Робота з навчання читання спрямована на розвиток тих або інших умінь і операцій на матеріалі речень, мікротекстів близьких за змістом до основного тексту (передтекстові завдання), а також на розвиток умінь переробки інформації тексту на рівні значення і на рівні сенсу. Притекстові завдання містять установки на певний вид читання.

Для реалізації нежорсткого характеру управління в навчально-методичних матеріалах передбачена можливість вибору завдання. Після порівняння результату з еталоном в разі правильного рішення наступне завдання можна пропустити. Певна свобода вибору дозволяє мотивувати студентів, дає їм відчуття власної повноправності в навчальному процесі.

Керуючі засоби (супроводжуючий апарат) включають в себе пояснення, поради, коментарі та інше, звернення до яких рекомендується в разі ускладнень і помилок. Використання їх дасть можливість самостійно, без допомоги викладача визначати причину помилок і коригувати їх. Супроводжуючі засоби дозволяють створити систему зворотного зв'язку, що поєднує в собі контроль викладача і забезпечення учнів засобами самоконтролю. Контроль розглядається не тільки як реєструючий, а й як керуючий засіб, іншими словами, він проводиться не тільки з метою визначення рівня знань, умінь і навичок, але також для внесення змін в навчальний процес, для допомоги учням завдяки рекомендаціям, вказівок тощо.

Для реалізації керуючої функції при самостійній роботі важливий не тільки підсумковий, але, в першу чергу, поточні поурочні контролю. Вони спрямовані на перевірку розуміння інформації при читанні. Доцільними формами контролю є контрольні питання, завдання на складання плану, текстові завдання та інше. Звернення до текстових матеріалів викликане бажанням досягти об'єктивації форм контролю стосовно механізмів читання. Завдання, пов'язані з інтерпретацією прочитаного передбачають аудиторний контроль.

Отже, можна зробити висновок про те, що самостійна робота буде відповідати поставленим завданням вдосконалення навчального процесу і якості підготовки фахівців в тому випадку, якщо вона буде моделюватися як чітко продумана система, яка включає розробку програми цієї діяльності, навчально-методичних матеріалів, що відповідають комунікативним потребам учнів, враховують необхідність підтримки пізнавальної мотивації, забезпечують студентів керуючими засобами і контрольними процедурами.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Бурденюк Г.М. Управление самостоятельной учебной деятельностью при обучении иностранным языкам. – Кишинев, 1988. – 134 с.
2. Величковский Б.М., Капица М.С. Психологические проблемы изучения интеллекта // Интеллектуальные процессы и их моделирование. – М., 1987 – С.120-140.
3. Коряковцева Н.Ф. Современная методика организации самостоятельной работы изучающих иностранный язык: Пособие для учителей / Н.Ф. М.: АРКТИ, 2002. – 176 с.
4. Красильникова Н.В. Обучение разным видам чтения. – М., 1985. – 89 с.
5. Ушакова Н.И. Методическая модель книги для самостоятельного чтения для студентов-нефилологов завершающего этапа обучения (на материале художественных и публицистических текстов): Автореф. дис. ... канд. пед. наук. – М., 1991. – 16 с.